Ч. 84 (12.740). Львів, неділя 19. квітня 1931. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і взагалі Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

У пошукуванні за виходом.

Міжнародня збіжева конференція в Римі.

Між 26. березня і 2. квітня ц. р. радила в Римі збіжева конференція, скликана Міжнароднім Хліборобським інститутом як підготовка до другої світової збіжевої конференції, що радитиме при кінці 1931. або з початком 1932 р. Перша світова збіжева конференція відбулась ще в квітні 1927 р. ,та займалась низкою продукційно-технічних справ збіжевої господарки. Друга конференція, що має щойно відбутись, буде в першу чергу займатись двома головними проблемами світової аґрарної політики: орґанізацією продукцій й організацією збуту збіжа. Точніше кажучи, ходить тут тільки про пшеницю, а не про всі роди збіжа, бо це є головна болячка світових ринків. Теперішня вступна конференція мала тільки усталити опінію про ріжні питання продукції і збуту пшениці, а це малоб підготовити цю другу конференцію, що відбудеться за кілька місяців.

Наради, в яких взяло участь 46 держав, почав великою промовою Муссоліні, який у своїй красномовности побажав, щоби конференція довела до того, щоби надмір збіжа перестав бути прокляттям світа, а став нагородою й осолодою пильної праці його продуцентів.

За цю „нагороду" почали теж делегати на конференції здорово сваритися. Вийшло питання, яке досі не виринало було на міжнародних нарадах, а саме: чи обмеження при ввозі збіжевих продуктів чи самого збіжа, які вводять аґрарні держави для оборони власної продукції, є суперечні з клявзулею найбільшого упривілеєння, яку приняли вони в раніше заключених трактатах, чи може це є допустиме. Ходило про справу т. зв. преференції, себто переведення збуту і виміни групами аґрарних і індустрійних держав їх аґрарних і індустрійних товарів шляхом окремих, додаткових умов та охоронних мит. Що воно обмежує права держав, які не належать до даної групи, це ясне. Але ці держави, які ввели в себе систему преференції твердять, що це тільки для охорони власної продукції, а не на чужу шкоду, а тимсамим нема мови про нарушення клявзулі найбільшого упривілеєння. Ходило тут головно про держави з т. зв. аґрарної антанти чи бльоку держав східньої та полудневo-східньої Европи, які виступали на конференції одним фронтом, боронячи системи преференції.

Проти цієї системи, а за повним вдержанням клявзулі найбільшого упривілеєння заявились позаевропейські продуценти пшениці: Канада, Арґентина, Англія (від кольоній). Представник Арґентини Перец заявив просто, що американські продуценти пшениці не будуть платити на те, щоби східньо-европейські держави відбудували своє хліборобство; на це був уже час, та його через погане господарення не використано.

На протилежному становищі станули делеґати цих східньо-европейських держав, від яких виступав, поза іншими, як головний бесідник румунський делеґат Маджеару, який доказував, що власне позаевропейські краї використали воєнне лихоліття, щоби поширити свої пшеничні поля і тепер не можуть дати собі ради зі збутом надміру пшениці; найкраще вони зробилиб, колиб зменшилиб управну площу пшениці у себе.

Коли справа перейшла на надмір пшениці, то зазначилася група делеґатів, які твердили що цей надмір тільки позірний, бо: 1) є краї, де сьогодні гине народ з голоду, от як Китай, де в одному Шанґаю згинуло з голоду 36.000 дітей за цей рік, бо не довезено збіжа через неналаднання транспорту; 2) бо досі не наладнано відповідно кредитових і торговельних умов збуту збіжа, а тому нема потреби говорити про обмеження управної площі пшениці. Інші доказували, що нічого не поможе дивитись на те, що десь і колись треба буде пшениці, коли вона вже сьогодні в продажній ціні не покриває в Европі коштів продукції, а до того консумент через недостачу гроша зїдає її чимраз менше. Як зараду на сьогодняшні фактичні надвижки пшениці (коли не брати під увагу зменшення управної площі), подавали одні мливо пшениці на 60 проц. замість як досі 70 проц. (Дольфус-Австрія), інші переведення частини управної площі під інші культури і порозуміння окремих держав між собою що-до збуту (Гермес-Німеччина), вкінці преференційні мита і творення бльоків держав для охорони своєї продукції (Польща, Румунія).

Порушили теж справу радянського дампінґу, який старається дезорганізувати світові ринки. Знова делеґат СРСР Кріцман заявив, що Союз потребує грошей на пятирічку, точніше на індустріялізацію, а їх дістає тільки з дампінґового експорту, тому його не закине; не забув при тім додати, що є проби всіх обмежень продажі пшениці на світових ринках, але рівночасно додати, що не прийме ніяких зобовязань відносно СРСР в справах порушених конференцією. З того видно, що більшовицьке становище дійсно найвигідніше.

По такій, як видно, розбіжній дискусії принято низку постанов, які всіх вдоволяли (поза СРСР — бо ця делеґація в принціпі голосувала проти всього, але через те не вирішили власне ніодної проблеми в основі. Постанови в справах організації продукції і збуту стверджують, що: а) требаб переглянути можливости більшої консумції пшениці; б) що не можна зредукувати управної площі пшениці загалом, а в Европі зокрема; в) що треба наладнати міжнародню торгівлю пшеницею; г) конференція витає почин країв, що продукують пшеницю, що склякали нову конференцію в справі наладнання продукції до Льондону на день 18. травня ц. р

У справах міжнародного хліборобського кредиту вдоволилась конференція повитанням ініціятиви фінансового комітету Союзу Народів, що приготовляє міжнародню установу, довго- і середньо-речинцевого кредиту для хліборобства та просить поодинокі уряди узглядити потреби хліборобства в короткоречинцевому кредиті.

Щож до системи преференції, то конференція стверджує, що не всі делеґати мали ясне становище своїх урядів у цій справі, а тому не можна приняти якогонебудь рішення. Але колиб деякі держави надальше бажали йти шляхом договорів з преференційними митами, то відсилається дискусію між ними й іншими державами на дипльоматичну дорогу.

Ця перша в часі страшної кризи сільського господарства проба наладнати збіжеву світову господарку в цілому, а зокрема справу пшениці, зійшла у висліді на самі поручення і побажання. А дискусією конференція ствердила, що ще довгий час тріватиме завзята боротьба за ринки збуту на збіжа, за яку платить контрибуцію хлібороб. Може дещо світла внесе в це затьмарене положення конференція в Льондоні, що має відбутись в травні ц. р. Щоби тільки не скінчилась і ця слідуюча конференція такими нерішучими й малокорисними вислідами, як та, про яку говоримо.

Інж. Евген Храплявий.

В обороні традиційних обрядів.

Митрополит Шептицький до галицького духовенства.

В останньому числі „Мети", з дати 19. ц. м., появився обширний, на дві сторінки друку, Пастирський Лист митрополита Шептицького, затитулований: „Божою Милостю і Благословенням Апостольського Престолу Митрополит Галицький до духовенства Галицької Провінції", та підписаний „Андрей — митрополит". Цей Лист, у протилежности до відомого останнього Пастирського Листа еп. Хомишина, не торкається політичних справ, а є присвячений виключно справам церковним. Головну тему Листа творить — у звязку з призначенням еп. Чарнецького — гостра актуальна справа акції греко-католицького духовенства серед православних. При цій нагоді Впрев. митрополит дає чудову інтерпретацію поняття византинізму, гостро виступаючи проти всіх, хто під гаслом „западництва" вводить до греко-католицької церкви аподиктично чужі східній церкві й українському народові обрядові звичаї. Таким робом Пастирський Лист Впрев. митрополита стає також в обороні традиційних звичаїв, істнуючих від віків у греко-католицькій церкві, які дехто з надміру ревности усуває, вводячи на їх місце звичаї, запозичені живцем з римо-католицьких польських костелів. Тому цей Лист, хоч і аполітичний, має проте загально-національне значіння. Повний текст Листа подамо з технічних причин у черговому числі.

—o—

Політичні арештування в Тернопільщині.

В часі останніх наших Великодних Свят розкинено масово по селах тернопільського повіту летючку, друковану на циклюстилі на піваркуші звичайного машинового паперу зі завивом, щоби по перечитанні підкинути її сусідові. Зміст цеї летючки вимірений на вступі проти УНДО-вня, проти його проводу і послів та сенаторів цеї партії за їх загальну уголовість, як і за те, що провідники аґаланої партії пють „чорну каву" з нашими ворогами. Є там і кілька кріпких фраз і проти Польщі, та це радше для декорації, бо ціле вістря летючки звертається з цілою безпощадністю якраз проти УНДО і його верховних органів та кінчиться словами: „Проч з уґодою, цею отрутою, що нищить нашу силу і завзяття!", „Проч з УНДО-вням!" Летючка носить підпис: „Боєва екзекутива українських націоналістів західно-українських земель". „Хай живе українська національна революція".

У звязку з цею летючкою поліція розпочала по селах труси, допити і арешти серед місцевої молоді. Арештованих придержують по поліційних постерунках (як це було в Прошовій другого дня великодних свят 13. ц. м.), списують там протоколи, декого пускають, а інших відставляють до слідчого уряду в Тернополі, а опісля до слідчої вязниці при тернопільському окружному суді під замітом злочину головної зради з § 58 і § 59 карного закону. В цей спосіб тернопільська тюрма одержує нових мешканців на неозначений час

—o—

Третій з черги процес посла Кохана.

В дні 21. квітня ц. р. відбудеться судова розправа проти посла В. Кохана в городському суді у Володимирі Волинськім. Прокуратура обвинувачує посла Кохана за те, що в часі передвиборчого віча у травні 1930 р. в містечку Устилузі викликав своєю промовою заburення публичного спокою і зневажив у промові урядовця староства п. Радзієвського. Це вже третій з черги процес посла Володимира Кохана. Оборону в цьому процесі обняв д-р Б. Чайковський, адвокат у Сокалі.

Невже можна так морально впасти?

(Документ з церковної праці православного москвофільського духовенства на Волині).

До нашої редакції надіслано письмо члена Волинської Дух. Консисторії прот. Тучемського, адресоване до начальника відділу віроісповідань при волинському воєвідстві. Цей лист настільки характеристичний, що подаємо його дослівно в польській мові зі збереженням ортографії (з усіми помилками):

„Do W. P. Naczelnika wydziału wyznaniowego orzy Województwie Wołyńskim. Jasnowielmożny Pane Radco! 16. marca b. r. przez Jasnowielmożnego Pana Radcę byłem przyjęty w urzędzie Wojewodzkim, gdzie miałem możność poznać się W. Pana, oraz wysłuchać dość słusznie wkazuwce do obecnego stanu Konsystorza Wołyńskiego, jak rowneż niezbędnych zmian w osobistym składzie członków Konsystorza Duchownego dla więcej korzystnej pracy dla Cerkwi Praw. na Wołyniu i Państwa. Te wkazuwke blizko pryjołem do serca i już poczyniłem odpowiednie kroki, aby naprawić pracę Konsystorza w najlepszym kierunku dla cerkwi i Państwa. Jednocześnie w dniach ostatnich skierowałem referat piśmienny w tej sprawie do Ks. Metropolity Dyonizego. Do obecnej chwili odpowiedzi na te piśmo jeszce nie otrzymałem, z powodu czego mój list do W. Pana spuźnił się. Uważam, ze spółpraca moja w omowianem z W. Panem kierunku była by możliwa pod warunkiem zaufania do mej osoby ze strony P. Radcy. Zapewniam WP., że ja mogę pracować w charakterze członka Konsystorza szczerze i według mego chrzestjanskiego sumienia. Są rzecze, o których traktować listowne nie można, a potrzebuje się wyjaśnienia przy spotkaniu osobistem. Djecezja Wołyńska w obecnej chwili przeżywa przełom w swoim życiu. Jakie kroki będą podjęte przez Ks. Metropolity dla należytego uregolowania życia Wołynu, o tem liczę swoim obowiązkiem zawiadomić W. Pana i wtedy będę prosić u Pana Radcę pozwolenia przyjechać do Łucka dla osobistej rozmowy. Zawieram Pana, że stan rzeczy w ostatniem czasie w Konsystorze tyle był ciężki, że nie było żadnej możności dla mnie pracować spokojnie i owocnie. Z głębokim szacunkiem ks. Protojerej Michał Tuczemski. 23. marca 1931 r. Krzemieniec, ul. Szeroka, 106. Sobór Prawosławny“.

Коментувати той лист уважаємо зайвим. Кожний читач зрозуміє з нього, якими способами москвофільське духовенство на Волині старається втримати у своїх руках владу і свій стан посідання. Яка доля чекає православя при таких способах праці?...

З орґанізаційного руху.

Повітовий Народній Зїзд у Підгайцях.

Дня 23. березня ц. р. відбувся в Підгайцях Повітовий Народній Зїзд Підгаєччини, в якім взяло участь 246 учасників. Після звідомлення посла Яворського з діяльности Української Парляментарної Репрезентації розвинулася широка дискусія, в якій забирали голос: пп. Скасків, Ласовський, Голь, Фінк, Паласюк, Джоджик, Кузук, інж. Яворський, о. Костюк і інші. Рішено відновити Повітову Народню Канцелярію та скріпити партійну орґанізацію приєднуванням нових членів. Наконець ухвалено такі резолюції: 1) Повіт. Народній Зїзд Підгаєччини в дні 23. березня ц. р., вислухавши звіту посла Яворського з діяльности Української Парляментарної Репрезентації, стверджує, що У. П. Р., як одиноке умандатоване представництво українського народу в Польщі, гідно обороняє права українського народу та закликає Українську Парл. Репрезентацію, аби вона й на будуче стояла непохитно на занятих позиціях. 2) Повіт. Народн. Зїзд стверджує, що деякі українські часописи, переповідаючи за польськими часописами непровірені чутки про польсько-українські балачки, ведені Українською Парл. Репрезентацією, грубо переступають границі річевої приличної дискусії і вводять у той спосіб безпотрібний заколот у громадянстві. Повіт. Народн. Зїзд осуджує такий спосіб боротьби тимбільше, що є він получений з опльовуванням осіб, яких нарід поставив на своїм чолі. 3) Повіт. Народн. Зїзд, висказуючи повне довіря проводові УНДО й Українській Парл. Репрезентації, вірить, що вони, кермуючися виключно добром нації, не зроблять нічого такого, що не відповідалоб добру й чести нації. 4) Повіт. Народн. Зїзд, маючи на увазі тяжке положення українського народу, завзиває все громадянство Підгаєччини, а в першу чергу членів УНДО, до збільшення праці на всіх ділянках нашого життя, передовсім у читальнях і кооперативах, бо тільки така праця може бути запорукою нашого успіху.

Перемишль.

На день 27. березня ц. р. скликала Народня Орґанізація в Перемишлі і посол д-р В. Загайкевич Повітовий Народній Зїзд для зложення посольського звіту і для звідомлення про діяльність Повітової Орґанізації УНДО за минулий рік та в ціли перевиборів Пов. Нар. Комітету в Перемишлі. Вже перед визначеною годиною заповнилася велика саля Народнього Дому в Перемишлі запрошеними поіменно учасниками (нарада відбувалася на підставі § 2. закону про збори). Точно в 12. год. отворив д-р В. Загайкевич Збори і пояснивши ціль та характер зібрання, після сконстатування секретарем, що всі присутні мали поіменні письменні запрошення, розпочав свій посольський звіт. В часі промови посла Загайкевича зявився на салі поліційний аґент і представившись послові, заявив, що має зі староства поручення провірити, чи всі присутні мають письменні запрошення. У хвилі входу поліційного аґента на салю втиснулись безпосередньо за ним якісь два типи, в яких придверна партійна контроля здогадувалася урядового товариства поліційного аґента. Та на диво: поліційний аґент, зробивши лиш два кроки за поріг, обернувсь негайно поза себе (а було це в бічній входовій салі, куди взагалі нікого з учасників не пускали) і зажадав від тих, які за ним втиснулись, письменного запрошення. А коли вони сказали, що запрошення не мають, аґент записав собі їх імена й назвища. Придверна контроля звернула поліц. аґентові увагу, що ті два типи щойно в цій хвилині за ним втиснулися на салю та що вони не є учасниками зібрання і їх безпроволочно з кімнати усунула. Відтак аґент пе-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. КВІТНЯ 1931.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

„Ґрета Ґарбо -- і я“.

Хвальна Редакціє!

Добрий був 1-квітневий жарт „Діла“, що Ґрета Ґарбо зацікавилася моєю особою як знавцем українського кіновиробництва. Та він був настільки неточний, що не вона мною, а я нею зацікавився і то не тільки зацікавився, а навіть мав з нею балачку, отже не як було у „Ділі“ — редактор „Кіна“.

Далі ріжниця ще в тому, що це не було в Берліні, а в Зимній Воді і не в тихій каварні, а в голосній на цілу Зимну Воду „каварні з баром“ — „Фльорида“. Ось і неточности у новинці Вашого часопису і прошу їх ласкаво спростувати.

А тепер, в імя правди було це так...

Іду зі стації, несу в торбі пів хунта солонини та вуджені ребра (очевидно — свинські, 1·60 зол. кільо), коли це дивлюся — ноги. В Зимній Воді є кількасот пар порядних ніг, ніжок і ножищ, але я за півтора року побуту вже стільки раз бачив їх, що вгадую чиї, коли їх власничка навіть на пів кільометра вперід мене. Власне, ці останні, про які згадую, не були мої знайомі і я побіг за ними (вибачне, та хто з нас цього не робить!).

Отже як я побіг (у течці пів хунта солонини і вуджені ребра!), то я добіг. Знімаю капелюх:

— Повітати в Зимній Воді. Впов...

Слово застрягло мені в гортанці, як допис з провінції у редакторській теці. Вірите, чи не вірите, — а я пізнав.

Та й хтоб, зрештою, не пізнав?

— Чи Ви не знаєте — каже вона (невжеж не догадуєтеся — хто?) — ласкавий пане, де тут живе пан Анатоль Курдидик?

— Він не живе, а животіє, прошу пані. Але знати знаю, бо це я...

— Ах, ви!

— Маю честь представитися.

— Знаєте, хотіла поглянути на Зимну Воду. Казали мені, що тут якийсь кіновий став і якісь фотоґенічні ліси, а навіть редактор „Зиза“ мешкає...

— О, прошу пані, вже випровадився!

— Так мені доручили зайти до вас, бо ви в Зимній Воді одинокий спец по кіновиробництву...

— Служу моєю, високою (на 1.86 м.) особою, високодостойна...

(Тут, бачите, найбільший був клопіт, бо хто його зна, як називати її: пані Ґрето, мадам, товаришко, ще гірше панно Ґарбівно — зовсім не підходить, а мадмуазель Ґретко — якось ніяково.)

— Чи ви далеко мешкаєте?

— О, прошу пані, далеко. (М. ін. я мешкаю дуже близько, але як вести божеську Ґрету Ґарбо до хати, де жінка така заздрісна, що кожний часопис переглядає, чи там що про неї не пишу).

— То може сядемо десь на узліссі?

— З найбільшою приємністю.

Витягнув я „Новий Час“, постелив на землю — сіли.

— Ви певне повно кіножурналів носите в течці — вдарила маленькою ручкою по моїй торбі.

— Господи! — подумав я. (Хунт солонини і вуджені ребра!).

— Ні, прошу пані, виїмково сьогодні ні. (М. ін. виїмково ношу, але як показати?). Маю дещо з нашої преси.

— Нецікаво — махнула пальчиками. — А ви давно цікавитеся кіновиробництвом?...

— О, прошу пані, з пів року. Від тоді, як у „Кіні“ синю леґітимацію, як співробітник дістав.

— Читала я ваші статті у „Кіні“ про українську фільму та про її кошти. Ви справді думаєте крутити?

— Ні, крутити думає редактор „Кіна“. Він найкраще крутить.

— Яку фільму?

— Фільму з... життя.

— А коли?

— Коли може.

— А чи для мене було би в нього місце?

— Це, прошу пані, якби вам сказати. Справа нелегка. Перша річ — впливи. Друга — фотоґенічність. Пані мусілиб піти до ательє „Венус“ при вул. Академічній, дати знимку до „Кіна“, там зроблять клішу, читачі переголосують — може й вдалося би щось зробити.

— А хто анґажуватиме?

— Редактор „Кіна“ — Крижаловський.

— Що це все Крижаловський та Крижаловський! А сценарій хто пише? Теж Крижаловський? Чи ви?

— Ні, прошу пані. О. Бабій...

— А, знаю, такий, що любить жінки.

— Настільки-наскільки. (Це вже я так із заздрости.) Але пише добре. Особливо вірші.

— А де можна його бачити?

— Його недавно покалічив наш критик Рудницький, але вже йому лекше...

— О, то я вже його люблю. Виж знаєте, що я пропадаю за всіми покривдженими. Він вяжеться мені як лицар-вікінґ, що понад фйордами ходить. То ви запізнаєте мене з ним?

— Добре, прошу пані. Якщо завтра будете на обіді в „Говерлі“, то прийдемо оба.

— Чи ви часто буваєте в кіні?

— Досить. Скільки разів дістану білет задурно, або коли йде Ваша фільма.

— А знаєте, я хотіла би бути в якімсь львівськім кіні.

(— Ов — подумав я. — Сьогодні двацять сьомого, а треба бодай пять золотих!).

— Дуже добре, прошу пані. Може я де вирву завтра яку карту. Може до „Стильового“ або „Пасаж“, то служу.

— Щиро дякую. А я Вас за це запрошую до себе, до Голівуд?

— Давно вже вибираюся. Але чи поїду — не знаю. В редакції моїй платню на 31 рат мені розложили...

— Це нічого. Возьміть одну на дорогу, а другу, нехай Вам перешлють... А в якій ролі я Вам найбільше до вподоби?

— В усіх... Головно люблю Ваші очі... Ви, пані, маєте дуже ґарні очі...

І якось так, знаєте, задивився я на неї, а вона на мене... Я присунувся ближче й ближче. Замкнув очі і...

Подумайте! Розплющую їх, а Ґрети Ґарбо нема. Нема поезії, нема фільми...

Це жінка мене сіпала:

— Вставай — каже — тиж казав, що маєш ще нині післати якесь спростування до „Діла“.

Ось і воно. В імя правди.

——o——

рейшов по салі і ствердивши, що всі учасники мають письменні запрошення, вийшов. По його відході продовжував посол д-р В. Загайкевич свій звіт. В часі виводів посла Загайкевича явився на салі в асисті поліцаїв комісар староства, заявляючи, що має поручення зі староства бути на зборах або їх розвязати, бо на основі реляції поліц. аґента є між приявними такі, що не мають письменного запрошення. Посол д-р Загайкевич запротестував рішучо проти незгідних з правдою реляцій поліції і проти нарушення закону. Рівнож і ціла саля запротестувала грімкими окликами проти поведення поліції, даючи висказ свому обуренню. Серед розгару комісар поліції розвязав збори й на салю увійшов відділ поліції. У відповідь на це залунав самочинно і відрухово з соток уст наш нац. гимн. Треба ще згадати, що в часі зборів, а саме в часі перерви, спричиненої першою появою аґентів поліції, явився на зборах недавно звільнений з вязниці пос. Кохан, якого д-р В. Загайкевич повитав сердечними словами і представив учасникам зібрання, які одушевленими оплесками повитали звільненого з тюрми посла.

Перший берестейський вязень перед судом.

Розправа проти п. ІВАНА ЛІЩИНСЬКОГО, б. українського посла до польського сойму, перед львівським судом.

(Третій день розправи).

Перед закінченням другого дня розправи прокуратор потягнув до судової відповідальности свідка Вовроцького, учасника віча в Комарні за те, що він зізнавав у слідчого судді дещо обтяжуючо для обвинуваченого, а на розправі в суді твердив, що посол Л. нічого протидержавного не говорив.

Третього дня розправи зізнають дальші свідки:

Свід. Володимир Щурко, студент прав, зізнає, що на вічу в Краківці посол Ліщинський говорив тільки те, що всі говорять: що українцям діється кривда, бо їхні землі забирають мазури, на посади приймається лиш поляків, у школах вчать по українськи мало.

Предс. триб.: Ви у слідчого судді зізнали, що посол Ліщинський говорив на вічу: „Булоб мені приємно говорити до вас в ролі посла українського парляменту, але на жаль, мушу говорити як посол польського сойму“.

Свід. Я такого не зізнавав і того не памятаю.

Оборонець д-р Шухевич: Пане свідок, ви у слідчого судді зізнали, що посол Ліщинський промовляв так: „Нас у Сх. Галичині є більше як поляків, і тому ми мусимо здобути свою автономію і взяти владу в свої руки“.

Свід.: Так, це я чув і так зізнав.

Предсідник триб.: А посол Л. не казав, що колись українці мусять вхопити за шаблюки?

Свід. Щурко: Ні, я не чув.

Свід. Дмитро Середовець також потверджує, що посол Ліщинський говорив на вічу тільки те, що землю, парцельовану у Сх. Галичині, повинні дістати місцеві селяни українці й поляки, а не спроваджені мазури, та що тепер є у Сх. Галичині 75 відсотків польських шкіл а 25 відс. утраквістичних, а повинно бути 75 відс. українських шкіл. Посол Л. виразно заявив на вічу, що кличе українців до боротьби шляхом організації, праці, до політичної боротьби леґальної, а не збройної.

Свід. Дмитро Родич, студ. прав зі Свидниці, зазначує також, що посол Л. не накликав нарід до збройної боротьби та що виступав лише проти кольоністів мазурів, застерігаючись, що і місцеві східно-галицькі поляки селяни повинні дістати частину землі при парцеляції.

Предс. триб.: Чи посол Л. говорив, що як Україна над Дніпром визволиться з більшовицької неволі, то визволить і Сх. Галичину?

Свід. Того я не памятаю.

Предсідник триб.: Чи посол Л. говорив, що на українській землі не може бути двох господарів?

Свід.: Не тямлю, я забув, це було так давно.

Предсідник триб.: Чи ви чули, як посол Л. прощаючись з вічевиками, бажав їм, щоби другий раз промовляв до них на вічу як посол парляменту української держави?

Свід.: Того я не чув. Посол Ліщинський говорив, щоби проти місцевих поляків селян не виступати, лише не допускати сюди мазурів.

Оборонець д-р Загайкевич: Чи віче мало характер посольського справоздавчого віча, чи його характер був бунтуючий?

Свід.: Віче було чисто справоздавче.

Оборонець д-р Шухевич ставить внесок покликати на свідка Василя Градового зі Сари на доказ, що посол Ліщинський говорив на вічу: „З місцевими поляками у Сх. Галичині нам не треба воювати, лиш треба, щоб ми й вони мали однакові права й обовязки.

Свід. Петро Кузьо зізнає, що не може нічого зізнати, бо має коротку память і все забув до чиста.

Свід. о. Степан Щурко, парох зі Свидниці, каже, що його без потреби покликали на розправу, бо він не був на вічу в Краківці.

Свід. Іван Турок з Нагачева, швець, був на вічу в Яворові і каже, що в промові посла Л. не чув нічого антипольського, лиш саму правду.

Предс. триб.: Чи посол Л. говорив, що прийде війна, а підчас війни падуть держави?

Свід.: Я того не памятаю. Посол Ліщинський лише вчив нарід, як боротися леґально за те, що нам і по закону належиться.

Свід. Владислав Ліпецький, інспектор повітової ради в Надвірнім, поляк, був на кооперативнім святі в Зашкові в ролі делеґата староства і тепер зізнає, що свято почалося богослуженням, потім промовляла сенаторка Кисілевська, яка замість про кооперацію, заговорила про політику, і тому представник влади перервав промову сенаторки. Потім промовляв посол Ліщинський, який назвав інспектора Ліпецького лайдаком, шубравцем і батяром за те, що він розвязав кооперативне свято. Посол Л. так підбурив нарід, що нарід не хотів розійтися і поліція не могла людей розігнати, бо боялася, що хлопці розброять поліціянтів. І посол Ліщинський по розвязанні свята говорив ще дві години. Казав, що хоч поляків було менше як німців, то всеж поляки визволилися від німців і створили свою державу і тому дасть Бог, що колись і поляки заберуть свої валізки і втечуть зі Сх. Галичини. Посол Ліщинський у промовах уживає двозначників, недоговорень, але всі учасники віч відчувають, що він хоче сказати і розуміють недоговорені антипольські слова та оплескують промову. Посол Л. раз на вічу сказав, що для боротьби проти Польщі всі українські партії повинні обєднатися навіть з комуністами і „сельробами“.

Прокуратор Ліпш: Пане старосто, посол Ліщинський борониться, що він, згадуючи про поляків і німців, радив українському народові в господарських справах брати собі приклад з познанців, у політичних справах з галицьких поляків за Австрії. Чи було так?

Свід. Ліпецький: Так, посол Ліщинський вказував на приклад познанських поляків у господарських справах, але казав, що так, як познанці шляхом господарського розвою дійшли до незалежної Польщі, так повинні українці дійти до своєї незалежної держави.

Оборонець д-р Шухевич доказує, що посол Ліщинський не назвав інспектора Ліпецького батяром і лайдаком, тільки казав, що розвязання віча було батярство і лайдацтво.

Підсудний посол Ліщинський: Заявляю, що зізнання свідка Ліпецького неправдиві. Я не назвав його лайдаком, лише його поступок назвав лайдацтвом і нарушенням законів.

Свід. В. Процайло, поляк, каже, що нічого не памятає, бо скоро втік з віча в Зашкові, побоюючись, що українці його набють.

Прокуратор Ліпш: Ви і тепер боїтеся!

Свід. сенаторка Кисілевська Олена за згодою трибуналу зізнає без присяги: Я була на кооперативнім святі, але промови посла Ліщинського я не чула. Мені було дуже прикро, що свято розвязано і я просила посла Л. просити представника влади бодай позволити учасникам свята відбути забаву, якою мало закінчитися свято.

Оборонці д-р Олесницький і д-р Шухевич ставлять питання щодо промови сенаторки Кисілевської в Зашкові, і щодо правдоподібности зізнань свідка Ліпецького, але предсідник триб. питання ухилює.

Свід. Дмитро Форнальчук, кооператор зі Зашкова, був предсідником зборів, на яких промовляв посол Ліщинський, зізнає, що не чув, що говорив підсудний у Зашкові. Чув тільки від людей, що посол Л. мав образити Ліпецького якимись паскудними словами.

Свід. о. Василь Вороняк з Миклашева, чув, що посол Ліщинський говорив про шкільництво, в якім українцям діється кривда, тому треба переводити шкільний плебісцит. Говорив також, що кольонізація Сх. Галичини мазурами шкодить не лиш українцям, але і полякам нашого краю.

Предсідник триб.: Чи говорив, що поляки візьмуть колись свої куферки і втечуть?

Свід. о. Вороняк: Не памятаю. В цілій промові посла Л. не було нічого антипольського, константував тільки зловживання влади. Доказував, що в школах діти не розуміють польських вчителів, а вчителі не розуміють дітей. Промовець виступав проти польських партій, не проти Польщі.

Свід. о. Ткачук Ілія, парох з Дорошева Великого був на вічу в Зашкові і тепер твердить, що посол Ліщинський накликав тільки боротися за права українського народу й спосіб до-

зволений конституцією, накликав навіть селян жити в згоді зі східно-галицькими польськими хлопами, а тільки не допускати до кольонізації Сх. Галичини мазурами. Посол Ліщинський не образив делеґата староства ані словом.

Оборонець д-р Шухевич: Чи ви, отче, читали статті ґрафа Дунін-Борковського в „Ґазеті Поранній“, в якій доказується, що українці в Польщі втратили багато шкільництва і що це шкільництво треба українцям звернути?

Свідок: Так, я читав. Те саме говорив і посол Ліщинський.

Свід. Володимир Пилюк потверджує, що підчас розвязання віча в Зашкові посол Ліщинський не казав, що делеґат староства є шубравець і лайдак, але що розвязання віча є лайдацтвом. Неправдою є, начебто посол Л. говорив до делеґата староства через „ти“, але говорив через „ви“. У промові посол Ліщинський не казав, що колись поляки заберуть валізки і повтікають, але казав, що хлопи повинні жити з польським хлопом у згоді, бо пани можуть взяти валізки і виїхати, а хлоп з хлопом лишиться.

Предсідник трибуналу конфронтує свідка Пилюка зі свідком Ліпецьким і Ліпецький знов твердить, що посол Ліщинський назвав його батяром, лайдаком, а Пилюк заявляє, що то неправда.

Свід. Семен Пилюк каже, що посол Ліщинський висловився на вічу до Ліпецького: „Перший ліпший дурень розвязує віче“.

Предсідник триб.: Перший ліпший дурень? А може батяр?

Свід.: Може й батяр, але я не чув.

Свід. Михайло Граб енерґійним тоном твердить, що посол Ліщинський не сказав ані одного антидержавного слова. Це саме зізнає свідок *Онікро Чуя* зі Зашкова. Посол Ліщинський у Зашкові на вічу жадав від комісаря Ліпецького, щоби виleґітимувався, а комісар до нього обернувся задом і сказав: „Мнє сє не хце“, а тоді посол Л. сказав: „Перший ліпший шубравець розвязує віче, а не хоче навіть виleґітимуватися, хто він такий“.

Свід. Петро Ціхановський зізнає про промову посла Л. якнайкраще. Взагалі селяни зі Зашкова всі як один доказують, що посол Л. ніщо не винен.

Свід. Вол. Деревенько зі Зашкова також потверджує, що комісар староства Ліпецький хоч і каже, що посол Ліщинський його образив, то в дійсности він образив посла, бо обернувся до нього задом, і не хотів виleґітимуватися, після чого аж посол Л. крикнув: „То є лайдацтво!“. Свідок низько кланяється підсудному послові Л. і виходить.

Свід. Дмитро Лопіка гнівається, що предсідник трибуналу каже, що він має 50 літ, і заявляє, що має тільки 49 літ, а потім зізнає те саме, що і попередні свідки зі Зашкова.

Свід. Анна Черевко, жінка ветеринаря, зізнає: „Я бачила на святі в Зашкові, що комісар староства Ліпецький розвязав свято, тоді посол Ліщинський просив його виleґітимуватися хто він і сам представився комісареві. Комісар Ліпецький в брутальний і неприличний спосіб обернувся до посла задом, а посол ображений, сказав до людей: „Дивіться, як трактують представники влади послів! То лайдацтво!“. Якби комісар Ліпецький був чемно представився, то тієї цілої авантюри не булоб у Зашкові. Взагалі зізнання Анни Черевко нарешті вияснили конфлікт посла Л. з комісарем староства.

Після перерви зізнавав свід. *Станислав Бучинський,* командант поліції в Боневі. Він чув, як посол Ліщинський закликав творити „Соколи“, „Луги“, кооперативи, бо на щось інше, то прийде час. Говорив теж, що поляки на українській землі дають землі мазурам, які дістали з Варшави пів міліона золотих на кольонізацію, а український хлоп не може дістати землі. У школах дитина ще не вміє по українськи, а вже її вчитель мучить, навчаючи вимовити польські слова. Тому українці мусять боротися за те, щоб вони мали своїх воєводів, старостів, свою поліцію і взагалі, щоби українці стали господарями своєї землі. Поки-що треба боротись шляхом леґальним, а на інші способи боротьби прийде пора. Промова була виразно антидержавна, посол Ліщинський питав учасників віча чи і вони так думають, як він, а всі вічевики крикнули: „Так!“ і заспівали „Ще не вмерла Україна!“.

Оборонець др Старосольський: А як ви думаєте, пане командант, чи послові вільно виступати проти уряду?

Свідок Бучинський: Посол може виступати проти уряду в соймі, але не на вічу на селі, бо після того віча Ліщинського я до тепер не можу собі з хлопами дати ради, всі змінилися, стали бунтівничі, а перед тим були послушні поліції.

Свід. Францішок Куляка, поляк з Бонова, попадає в тон „Слова Польского“ і характеризує промову посла Ліщинського як крайнє ворожу до Польщі і каже, що перед тим вічем селяни українці жили з поляками в згоді, а по тім бунтівничім вічу руський хлоп дивиться вовком на поляка і не хоче з ним говорити та ненавидить Польщу. Свідок каже, що жив у селі 27 літ, він, як поляк, окружений українськими селянами і від віча посла Л. почуває себе в селі дуже погано

Оборонець д-р Шухевич примусив свідка признатися, що він прийшов на віче в Бонові з поліцією і записував промову посла Л. так, як і записував її поліціянт.

Свід. Юзеф Ґеленяк, поляк, війт з Бишівки, був на вічу і тепер зізнає те саме, що і командант поліції в Бонові. Каже, що промова посла Ліщинського дуже подобалася українським селянам і дуже неподобалася полякам.

Свід. Микола Мотник зі Зашкова зізнав про свято в Зашкові те саме, що й Анна Черевко

Потім зізнавав свідок *Микола Мельник* з Бонова, що посол Ліщинський не кликав боротися баґнетами, лише працею. По вічу люди розійшлися спокійно, ніхто з польськими хлопами не ворогує і всі досі люблються, сходяться, і так, як було так і є.

Свід. Олена Грабова з Бонова, селянка, була на вічу і чула саме добре, а не чула в промові посла Л. нічого злого. Посол Ліщинський лише вчив як боротися за рівні права з поляками і як зменшити кольонізацію, врештою то хлопи самі випитували посла про всякі справи, а посол лише відповідав, при чім сам зазначив, що боротись зброєю не треба і що з тими поляками, які здавна живуть у Сх. Галичині треба жити в згоді, лиш кольоністів мазурів нам не треба.

На запит *д-ра Шухевича* ця селянка каже, що промова Ліщинського не попсувала польсько-українських відносин у Бонові, бо поляки жили з українцями в згоді лише перед війною, а по війні вже ворогували і без віча Ліщинського.

Свід. Михайло Шлюзар, секретар повітового комітету УНДО в Яворові, сказав те, що й інші свідки українці.

Предсідник триб.: А чи Ліщинський промовляв у Яворові, що українцям кривда, бо не мають своїх старостів і воєводів українців?

Свідок.: Та говорив, бо це правда. Далі цей свідок потверджує, що посол Л. питав вічевиків хто їх репрезентант, міністр Складковський, чи українські посли, а вічевики відповіли: „Ми вас вибирали, і ви нас заступаєте“.

Свід. Степан Купновицький з Бонова потверджує зізнання попереднього свідка. Посол Ліщинський лише вчив як здобути те, що нам слушно як народові належиться.

Свід. Іван Мельник, абсольвент торговельної академії, українець, каже, що посол Л. на вічу в Бонові не говорив ні слова антипольського.

У процесі посла Ліщинського лава присяглих має такий склад: Християн Алеман, д-р Людвик Зайфарт, Юліян Білевич власник реальности, Едмунд Чайковський, урядовець маґістрату, Осип Чермак, директор сирітської захоронки, Августин Ґлайнер, урядовець, Бронислав Ґольдман, власник друкарні, Людвик Келбинський, власник реальности, д-р Зигмунт Лінд, адвокат Осип Опшадкевич, урядовець банку.

Пополудні в год. 5. починається переслухування дальших свідків:

Свід. Станислав Шкляпни, командант поліції в Яворові зізнає, що на вічу в Яворові посол Ліщинський закликав до боротьби за волю, щоби колись українці мали сойм у Львові або в Києві, і не потрібували стидатися того, що їхні посли є послами польського парляменту. На кожнім вічу, де промовляв посол Л. це віче мало антидержавний характер і треба було це віче розвязувати, але Ліщинський не слухав поліції і промовляв далі, а люди не хотіли розходитися.

На другім вічу в Яворові Ліщинський показав на поліціянта і сказав, що це шпіон стоїть. У промові сказав також до молодих хлопців: „Може вам не подобається, що я вас закликаю лиш до культурної леґальної боротьби, але я, як посол, не маю права всього говорити, а ви самі знаєте, що робити“.

Коли поліціянт хотів розвязати віче, то Ліщинський кричав: „Хлопці викиньте його за двері!“. Станислав Шкляпни загрозив, що повідомить про те староство, а Ліщинський махнув рукою і сказав, що староста такий самий, як поліціянти. Тоді віче розвязано.

Посол Ліщинський тут встає і заявляє: „Ви пане свідок перекрутили дещо, помішали спомини з одного віча з другим вічем. Я до вас не кричав, лиш сказав, що ви не маєте права розвязувати віча, бо коли приїде посол з ББ, то поліція зганяє людей силою на віче, а як приїде український посол, то ви людей розганяєте з віча до дому. Я казав на вічу: „Може комусь не подобається леґальна боротьба за права, але на збройну боротьбу ще не час“, і до тих слів признаюся. Казав я також, що польська поліція занадто брикає, особливо в Яворові“.

Оборонець д-р Шухевич на підставі протоколу поліції в Яворові доказує, що свідок Шкляпни на останнім вічу в Яворові навіть не був, а зробив донесення тільки на підставі розмов учасників віча на другий день. Вкінці свідок сам признається, що на згаданім вічу в Яворові не був і промови проти міністра Складковського не чув.

Свід. Матвій Шпаковський, вивядовця поліції в Яворові зізнає дослівно те саме, що і його командант, тільки пригадує ще й такі слова посла Ліщинського: „Боріться леґально, а колись прийде хвилина, що зможемо виступити до боротьби за незалежну Україну, бо і найбільш держави на війні падуть, тому і ми колись матимемо сойм у Львові чи Києві“.

Свід. Мих. Коралевич, поляк з Яворова, зізнає, що посол Ліщинський називав поляків ворогами, але змісту промови свідок не розумів.

Свід. Кароль Тренирович, родом з Товмача, старший постерунковий з Яворова прийшов на віче по розвязанні, і нічого не чув.

Свід. о. Михайло Пелех, парох з Роґізної доказує, що в промовах посла Ліщинського не було ані слова антипольського, хоч його віча розвязувано.

Свід. о. Дмитро Бариляк, парох з Наконечного, зізнає, що промови посла Л. мали характер невинного справоздання з посольської діяльности та характер річевої критики відносин у Сх. Галичині, особливо шкільництва і кольонізації. Посол Ліщинський виразно зазначував, що ми українці, програли збройну боротьбу тому, за стала доба боротьби безкровної, боротьби працею культурою, орґанізацією і скріпленням наших сил.

Свід. о. Андрій Михаліха, парох зі Шкл... твердить, що посол Ліщинський лише навчав як рід користати з прав заґарантованих конституцією.

Те саме зізнали свідки о. *Огородник* з Яворова й о. *Крушинський* та ред. *Евген Яворовський*.

Свід. Людвик Клявіковський, шподовик поліції з Черкас, на вічу в Дмитрі не був, ... чув, що по вічу посол Ліщинський казав: ... судський хорий на голову і не знає сам ... бить, лиш побренькує шаблею“.

Свід. Василь Бучко, учитель в Димитрі, українець, знає по польськи, що тих слів Лішинського проти маршалка Пілсудського не чув.
Свід. Евстахій Шеханський впевняє, що посол Ліщинський говорив завжди лиш те, що правда: що нам кривда і що треба з кривдою боротися.

Пополуднева розправа скінчилася в осьмій годині вечора.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

Комуністичні синдикалістичні союзи в Севілї заявилися проти нового уряду. Вважають його занадто консервативним.

Комуністи в Севілї хотіли викликати заворушення. До міста йшли робітники ріжних пром. заведень і селяни з ок. сіл із комуністичними прапорами. Кричали: „Хай живуть совіти!" Влада заборонила впускати їх у місто.

Декрет нового уряду.

Провізоричний уряд постановив оголосити розпорядок, на основі якого до 31. травня кожен із міністрів має перевести ревізію всього, що зробила диктатура. Уряд постановив теж розвязати постійну часть сенату, бо членів тих не вибирано, а іменував їх король.

Королівська пара в Парижі.

Кор. Альфонс приїхав у Париж 16. квітня вночі. Його витали так, як і королеву. На двірці був шеф секретаріяту президента республики, заступник шефа дипл. протоколу в ім. мін. Бріяна, еспанський амбасадор у Парижі та багато фр. і есп. аристократії. Маніфестували перед готелем, у якім живе кор. пара. Король і королева вийшли на балькон і здоровили маніфестантів.

В ночі арештувала поліція трьох людей, що хотіли дістатися до готелю. Кор. пара є під охороною поліції.

НОВИНКИ

— **Телеф. 2-11. Піскова 22. „Власна Хата" Фотограф Лев Янушевич.**

— **Вже вівторок 21. ц. м. у салі Лисенка відбудеться премієра „Нового Вертепу".** Постановка і музич. оформлення Ле-Ле, ляльки Е. Кована. Початок в год. 8. веч. Білети раніше в Союзнім Базарі від 9—12. і 2—7. Подробиці в афішах. 1843

— **Весняний сезон у Черчі.** Як довідуємося, весняний сезон у Черчі починається цього року 15. травня. Ціни знижені. Проспекти та інформації висилає на бажання канцелярія дирекції: Львів — Ринок 10/I. (Центробанк), або Управа Живця: Черче, почта Рогатин. 1856

— **Конець ліквідації тернопільської гімназії.** З кінцем квітня ц. р. кінчиться піврічний час, на який перенесено в нечинний стан учительський збір української державної гімназії в Тернополі, розвязаної розпорядком міністра Червінського з дня 25. вересня 1930. На вулиці опинилося одного дня около 470 учнів і весь учительський збір разом з директором. З учнів розвязаної гімназії принято до інших гімназій всего кільканадцятьох, а решта понад 400 взагалі не ходить до школи і більшість мабуть вже і ніколи там не верне. В учительському зборі було 21 учительських сил (з того 17 українців і 4 поляків) та директор. З українців тільки двох одержало посаду в осени м. р. і всі поляки; катехит о. Тимотей Сембай, як тимчасовий, вернув на свою сталу посаду в народній школі, а так само учитель руханки Чорний, решту перенесено в нечинний стан. З учителів спенсіоновано досі чисьмох, а саме (подаємо у хронольогічному порядку, бо декрети доручувано в ріжних часах): 1) Івана Боднара, 2) Ярослава Танчаковського, 3) Іларія Бриковича, 4) Івана Галущинського, 5) Тому Волинного, 6) Прокопа Лукасевича, 7) д-ра Льва Цегельського і 8) Павла Дякова. Всі вони сьогодні на пенсії, хоч мали ще служити багато літ. Пять учительських сил наразі ще декретів не одержало, а з них — здається — тільки один чи два одержать, як кажуть, посаду; інші опиняться без служби: без емеритури. Один тільки директор розвязаної гімназії Михайло Губчак одержав посаду учителя (не директора) в польській державній гімназії в Пйотркові і її приняв. Тернопільські польські круги говорять тепер голосно, що розвязана гімназія в Тернополі взагалі не буде реактивована і в цьому напрямі поробили вже заходи у відповідних чинників.

— **З Т-ва „Зоря" у Львові.** Традиційне **Спільне Свячене** для членів Т-ва і запрошених гостей відбудеться в неділю 19. квітня ц. р. точно в год. 12. вполудне у власнім льокалі, вул. Вірменська ч. 25. — Для реміснічої молоді таке **Свячене** відбудеться того-ж дня у вечірніх годинах.

— **Концерт на допомогу емігрантам з Вел. України** проф. Т. Шухевича й оперового співака Маслюка-Мартіні відбудеться в понеділок 20. цього місяця. Сподіваємося, що наше громадянство заповнить у цей день салю Лисенка по береги, з уваги на благородну ціль концерту і з огляду на його мистецький бік. Проф. Шухевич виконає твори модерністичних композиторів, між іншим уперше твори М. Колесси.

— **Калуш для „Рідної Школи".** З нагоди ювилейної коляди громадяни Калуша зложили для „Рідної Школи" 878.40 зол., в чому слід підмітити більші позиції як: філія „Союзу Українок (дохід з „ялинки") 218.73 зол., Повітовий Союз Кооператив 120 зол., нотар Олександер Дідицький 50 зол., Т-во „Народний Дім" 50 зол., Кредитова Спілка „Хліборобський Союз" 25 зол. — Якщо всі українські громадяни виконалиб так в ювилейному році при кожній нагоді свій обовязок супроти „Рідної Школи" як калушани, то далиб їй тривку матеріяльну основу до дальшої діяльности. Тепер черга на ювилейну „писанку" для „Рідної Школи".

— **На карти „Рідної Школи", що звільняють від алькогольних напоїв з нагоди Празника Воскресення Христового,** зложили в золотих отсі Вп. Громадяни: з **Заліщик:** д-р Долинський Маріян — 10, Бараник Василь 3, Будзиновська Рожа 3, д-р Винницький, адв. 3, суддя Кашовський Ж. 3, суддя Ястрембський Д. 3, о. Попадюк Василь 3, інж. Чехович Григорій 3, Глинський Микола 2, Рачок Іван 2, Юркова Марія 2, Старжинська Марія 2. З **Касперівець:** о. Фльорчук, парох 2. — Хто слідуючий?

— **Необдуманий розпорядок.** Дістаємо лист від одного з поважних громадян, що мешкає в сусідстві „Народнього Дому". Він звертає увагу, що підчас шкільних перерв учні, визираючи через вікно на вулицю, наражені на зачіпки вуличних дівчат, які проходжуються туди зранку до вечора. Саме вул. Рутовського, на якій є костел, гімназія, одна школа, театр і музей — призначена на основі розпорядку як „урядова" лінія для проходу цих легких дам, що зачіпають прохожих.

— **Пекарський цех розвязаний.** Львівське воєвідство розвязало львівський цех пекарів, за те, що той повідомив самовільно про підвишку цін на хліб і булки. Покищо цех веде спеціяльний урядовий комісар, аж до нових виборів членів. Від учорашнього дня обовязує нова маґістратська тарифа, якої пекарі повинні дотримуватися.

— **Гебрайський поет у Львові.** При кінці цього місяця відвідає Львів один із найбільших гебрайських сучасних поетів Бялік. Його земляки витатимуть його святочно.

— **Залізнича катастрофа.** Біля Рейовця зударився поспішний поїзд, що їхав із Варшави до Здолбунова з товаровим поїздом. Було сімох ранених.

— **Вбивство.** У Ланах Соколівських (пов. Станиславів) Мих. Боцюрко вбив ножем 18-літню Анну Журавську, а її маму Катерину поранив. Зробив це тому, що батьки Анни не хотіли згодитися дати йому Анну за жінку.

— **Син убив батька.** У Луцьку 15-літн. учень нар. школи Вол. Харчевський застрілив свого батька Адріяна. Вбивник зізнав, що зробив це тому, що батько знущався над матірю. Вбитий Харчевський, власник кількох реальностей та парцель, був одним із найбогатших мешканців Луцька.

— **Ограбили до сорочки.** На полях Башні Горішньої (Любачівщина) злодії напали на Івана Духнича та стягнули з нього одежу й чоботи. Нагого лишили в полі й утекли.

— **Задушився редактор.** У Вонґровці (Познанщина) ред. „Газети Вонґровецк-ої" Фр. Войцеховський вертаючи до дому попштався і впав головою між штахети. Там і задушився.

— **Великоднє свячене в Берліні.** Пишуть нам з Берліна: Заходом берлінської „Української Громади", що обєднує від 12 літ берлінських українців без ріжниці поглядів, відбулося на перший день Великодних Свят у розкішних кімнатах студентської домівки ім. Гумбольдта спільне свячене місцевого товариства, що й тим разом зійшлося у більшому числі — було до 35 осіб, — щоб здалека від рідного краю перевести разом кілька милих годин. Цьогорічне свячене, яке відкрив святочними бажаннями голова Т-ва, д-р З. Кузеля, випало дуже гарно й сердечно, до чого між ін. чимало причинилися промови: д-ра Безпалка, Д. Волошака й д-ра Володимирова та співи студентського хору, що піснею „Христос воскресе" переніс усіх, і галичан, і наддніпрянців на рідну землю, а стрілецькими піснями пригадав середній та старшій генерації недавне ще минуле. Серед веселого настрою гості й не счулися як настав вечір і треба було поволі розходитися до дому. Свято полишило по собі дуже миле враження.

— **Панахида по бл. п. полк. Новохацькому.** Дня 3. ц. м., в сороковий день від смерти невіджалуваної памяти полк. Костя Новохацького, відбулася над могилою Покійника панахида, на яку явилося значне число берлінських українців і українок.

— **Традиційний „Тиждень Української Дитини"** відбудеться в днях від 7—14. червня ц. р., тому просимо всі українські Т-ва не влаштовувати в тому часі ніяких імпрез. — **Виділ Львів Філії Українського Т-ва Опіки над Молоддю.**

СПОРТ

Україна—Польонія (Перемишль).

Заповіджені на неділю 19. ц. м. (площа Сокола-Батька, год. 11-а передпол.) мачеві змагання України з Польонією за мистецтво А-класи будуть без сумніву найбільшою А-класовою атракцією в цьому сезоні не тільки з огляду на силу обох дружин, як ще більше з огляду на ту велику ставку, за яку буде йти боротьба. Обі дружини мають шанси здобути в цьому році мистецтво і вже вислід недільних змагань може рішити про те, котра з них матиме певніші вигляди осягнути титул мистця ґрупи і змагатися потім за вхід до Ліґи. Сподіємося, що українська одинацятка гратиме жертвенно й амбітно, а передовсім доцільно, аби конче перехилити перемогу на свою сторону. Від нашої публики, яка певно прийде на змагання в рекордовому числі, вимагаємо тільки одного, а саме, щоби вона давила в зародку всякі можливі ексцеси невідповідальних елементів та держала порядок до останньої секунди гри. — Попередять змагання за мистецтво Б-кляси між Україною II. і Лехією III. в год. 9·15.

Збори Українського Спорт. Союзу.

Пригадуємо, що Загальні Збори Українського Спортового Союзу відбудуться в неділю 19. IV. ц. р. в год. 10 рано в домівці „Відродження", Гродзіцьких 4., III. пов., II. сходи. Порядок нарад: 1) Вибір Президії. 2) Відчитання протоколу попередніх Загальних Зборів. 3) Звідомлення уступаючого Виділу. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Вибір нового Виділу. 6) Евентуалія. — **Спортова Рада.**

Недільні змагання.

В цю неділю грають за мистецтво Ліґи отсі дружини: Поґонь-Варшавянка у Львові

(год. 4·30). Л. К. С.-Польонія в Лодзі, Висла-Ґарбарня в Кракові, Леґія-Варта у Варшаві. — З А клясових дружин львівської округи стають до змагань (крім України й Польонії): Ревера-Сокіл II. у Львові, Світезь-Поґонь (Стрий) у Львові і Гасмонея-Ресовія у Ряшеві.

Міжнародні дужання у Львові.

12-ий день турніру (четвер 16. ц. м.) почався боксерськими змаганнями поміж мадяром Надь і чехом Спевачком. У 3-ій рунді Надь побив Спевачка нокавтом. Після того Штекер поклав у 6. мін. Вайса, Мартинов у 12. мін. Щербінського, Яґо в 4. мін. Кіртопа. Судаков дав добру научку брутальному Сен-Марсові, відповідаючи на кожний його удар ударом. Стріча між ними по 20 мін. не дала висліду. Численно зібрана публика ударила Судакову за його енерґічну боротьбу овацію. „Чоловік-гума" Кляй уже в 3. мін. поклав Сулеймана на обі лопатки.

Нині, в суботу, заповідають афіші неабияку атракцію: рішаючу боротьбу Штекера зі Стібором. Крім того борються: Судаков-Ле Фавр, Кляй-Вайс, Мартинов-Вайнура і Пошоф-Поддубов.

На грищах Черновець та Ужгороду.

В неділю 5. ц. м. відбулися в Чернівцях мячеві змагання за мистецтво Буковини між Гакоаг-Драґош Вода (3:3) і Макабі-Робітники (1:0). Через римо-кат. свята Ян і Польонія були звільнені від змагань, тому відпали розгривки Довбуш-Яч і Польонія-Залізничники. Річні загальні збори Довбуша назначені на день 23. квітня в салі Нар. Дому.

Дня 5. ц. м. відбулися в Ужгороді на площі УТК. мячеві змагання за чашу між дружиною Руси й ужгородським чеським клюбом Ч. С. К., які виграла Русь 9:1 (3:0). — Змагання за мистецтво розіграла (чи розіграє) Русь на своїй площі в Ужгороді в отсих днях: 12. IV. зі Слованом з Мукачева, 19. IV. зі С.К. Хуст, 26. IV. з ЧСК. із Кошиць.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Степан Охримович, студент фільософії, помер дня 10. квітня в Завадові в домі своїх батьків. Покійний ідеольоґ та орґанізатор українського студентства, осаул „Загону Червона Калина"", був загально знаний і люблений як між краєвим студентством, так і між еміґрантами. Був членом управи ЦЕСУС-а і впав жертвою своєї працьовитости та тюремних злиднів. Страшна хороба туберкульози костей ненадійно зломила Покійного, незаступимого в праці серед студентства. Похорони відбулися дня 12. квітня в Завадові коло Стрия при участи кількатисячних мас селянства і стрийської інтеліґенції. По промові мец. Калуського, що прощав Покійного від стрийської громади, рушив похід при звуках стрийської сокільської орхестри та селянських хорів з Завадова й Конюхова до церкви, а відтак на цвинтар. Тут прощали Покійного о. сов. Матковський, студ. Дармохвал від „Загону Червона Калина", студ. Петріна від Стрийського Студ. Т-ва, якого Покійний був головою, проф. Кобат від громадян Голобутова, Завадова і Нежухова, де Покійний працював, та студ. Гладкий від загалу українського студентства. В. Й. П.!

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 17. квітня 1931 року: масло експортове і десерове пріма 4·50 зол. за кільо; літра молока 28—29 сот.; літра сметани 1·40 зол., копа яєць 5·20 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 18. квітня, год. 3·00 попол. „Попелюшка"; год. 7·30 вечором „Вікторія і її гузар" Абрагама.

Неділя, 19. квітня, год. 3·30 попол. „Лякме"; год. 7·30 вечором „Вікторія і її гузар" Абрагама.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Субота, 18. квітня, год. 7·30 вечором „Спір за сержанта Ґрішу".

Неділя, 19. квітня, год. 3·30 попол. „Спір за сержанта Ґрішу"; год. 7·30 веч. „Спір за сержанта Ґрішу".

Малий Міський Театр:

Субота, 18. квітня, год. 7·30 вечором „Інтерес із Америкою".

Неділя, 19. квітня, год. 3·30 попол. „Модне подружжя"; год. 7·30 вечором „Інтерес з Америкою".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова оперетка „На приказ княжни" (Ліліян Гарвей).

КАСІНО: Звукова фільма: „Анна Хрісті" (Грета Гарбо).

КОЛЬОСЕИ: „Чотири пера" (Клів Брук, Ноан Бері).

ЛЕВ: Звукова фільма „Вічні дурні" (в жидівській мові) та додатки.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Наша є ніч".

ОАЗА: Звукова фільма „Співцеве серце" (Ол. Джольсон, Соні Бой).

ПАЛЯС: Звукова фільма: „На Заході без змін" (Ремарка).

ПАН: „Кохання в кайданах". „Я хочу на полотно".

ПАСАЖ: „Панамські пірати" (дві серії).

ПРОМІНЬ: „Залюблені".

ФАТАМОРҐАНА: „Івонка" (Ядв. Смосарська).

ХИМЕРА: „Чорна жінка".

СТИЛЕВЕ: Залізна маска (Фербенкс).

УТІХА: „Шляхом ганьби". „Студент з Монтани".

Програма радіо.

Субота 18. квітня 1931.

Варшава (1411,8) 18·15 Концерт для молоді, 20·30 Легка музика, 23·00 Танкова музика. **Брюсель** (508,5) 20·00 „Корневільські дзвони" оп. Пляикета. **Рига** (524,5) 20·25 „Севільський цирулик", оп. Россіні. **Рим** (441,2) 20·30 Опера. **Будапешт** (550,5) 21·00 „Так сказав король" ком. оп. **Ляйпціґ** (259,7) 21·00 Орат. концерт. **Ленінград** (1000) 15·00, 15·30, 16·30, 19·30, Концерт. **Москва** (1481) 18·35 Концерт для сель. **Париж** (1724,1) 21·45 Вечір на Монмартрі.

Неділя 19. IV. 1931.

Варшава (1411,8) 10·15 Богослуження. **Гельсінґфорс** (221,4) 11·00 Соната Рубінштайна g-dur. **Льондон** (356,3) 17·15 Скрипковий репиталь Дейсі Кеннеді. **Берлін** (419) 14·30 Мандоліністи. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 9·30 Релігійна музика. **Будапешт** (550,5) 11·15 Богослуження і концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Музична авдиція. **Ленінград** (1000) 14·00 Концерт для дітей.

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Турчанщина — Позір! Дня 22. квітня 1931 р. (в середу) в год. 11-тій відбудеться в Турці н/Стр. в салі Народнього Дому нарада делеґатів громад. На порядку нарад буде: 1) Посольське звідомлення про минулу сесію Сойму і наше положення. 2) Організаційні справи. 3) Запити й інтерпеляції — На нараді бажана приявність що-найменше 2 делеґатів-українців з кожної громади. По зборах буде в год. 15-тій окрема конференція з духовенством, яке з цілого повіту повинно у власнім інтересі в компletі явитися. — **Повітовий Народній Комітет.**

На редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Виданича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.